

Рецензия

от проф. д-н Албена Чавдарова

СУ „Св. Климент Охридски“

Относно: конкурс за доцент по професионално направление „Религия и теология“

(Пастирско богословие)

С кандидат: гл. ас. д-р Иво Георгиев Янев

Конкурсът за доцент по професионално направление „Религия и теология“ (Пастирско богословие) е обявен в ДВ, бр. 44 от 29.05.2018 г. и е за нуждите на Богословски факултет при СУ „Св. Климент Охридски“. Документи подава само един кандидат: гл. ас. д-р Иво Георгиев Янев, който е допуснат и до участие.

1. Биографични данни за кандидата

Гл. ас. д-р Иво Янев е роден в гр. Кюстендил, където през 1995 г. завършва ГОХ, след което в срок за 2 години и Софийска духовна семинария „Св. Йоан Рилски“ в гр. София. През периода 1999-2003 г. той учи специалност „Теология“ с квалификация „учител по теология“ към Богословски факултет на СУ „Св. Климент Охридски“, след което завършва и магистърска програма „Практическо и систематично богословие“ към същия факултет. През периода 2005-2007 гл. ас. И. Янев учи и завършва семестриално магистърска програма „Старобългаристиката в контекста на византийската книжовност“ към Факултет по славянски филологии на СУ „Св. Климент Охридски“. През периода 2008-2009 г. кандидатът е библиотекар при Богословската библиотека и при Библейската библиотека на Богословски факултет на СУ „Св. Климент Охридски“. През 2009 г. г-н Янев спечелва конкурс за редовен докторант по професионално направление „Религия и теология“ (Пастирско богословие) и през 2013 г. защитава успешно дисертация на тема „Пастирски грижи за младите хора в риск“ с научен ръководител проф. д-р Божидар Андонов. След получаване на докторска образователна и научна степен г-н И. Янев печели конкурс за главен асистент при Богословски факултет на СУ „Св. Климент Охридски“, на която длъжност е и до днес. Паралелно със своето обучение и научна подготовка г-н И. Янев е клиросен певец първоначално при храм „Св. Николай Мирликийски Чудотворец“ в гр.

София, а след това и до днес в храм „Св. Мъченик Николай Софийски“ и „Св. Св. Равноапостолни Константин и Елена“.

Гл. ас. д-р Янев е член на секция „Богословски науки“ към Съюза на учените в България, член на Надзорния съвет на отдел „Милосърдие и благотворителност“ към Софийската света митрополия, както и на постоянния семинар „Младежта и междурелигиозния диалог“.

Гл. ас. д-р Янев има осъществени и няколко езиково-богословски специализации: в Митрополия на Поляна и Килкис в Гърция, на Папския институт за Източните църкви в Регенсбург, Германия, както и към CSW в Германия.

Гл. ас. д-р Янев е член на ФС на Богословски факултет на СУ „Св. Климент Охридски“, на редколегията на сп. „Богословска мисъл“ и на библиотечната комисия при Богословски факултет на СУ „Св. Климент Охридски“.

2. Преподавателска и проектна дейност

Гл. ас. д-р Янев е член на катедра „Практическо богословие“ и води в ОКС „Бакалавър“ лекции по „Практически проблеми на съвременния духовен живот“ със студенти 2 курс на специалност „Теология“ и упражнения по учебната дисциплина „Омилетика“ с 4 курс студенти от същата специалност. В МП „Вяра и живот“ води избираем курс „Духовно-ориентирана психология и психотерапия“, в МП „Съвременни аспекти на богословието“ избираемата дисциплината „Духовно ръководство в православната църква“. Гл. ас. Янев участва в редица проекти: ръководи 1 проект на тема: „Неделно училище и грижа за зависими към наркотиците и техните деца към храм „Св. Николай Софийски“ през 2017 г., участва в 2 проекта като член: „Обучение по религия в общообразователната система и прицърковните училища в съвременна Европа“ (2018), „Научното и богословско дело на проф. д-р Иван Панчовски“ (1913-1987) и развитието на християнската етика в контекста на българската църковна и академична традиция“ (2017), както и в още 5 проекта: 1 през 2009 г., 2 – през 2010 и 2 през 2012 г.

Гл. ас. д-р Янев е научен ръководител на 5 дипломанти – 4 през 2016 г. и 1 през 2017 г.

3. Анализ на научна и публикационна дейност

Гл. ас. д-р Янев участва в конкурса за доцент с публикации, които са след 2013 г., а именно: 1 монография, 4 статии в научно списание и 2 статии от участие в научна

конференция. В справката на научните публикации са посочени още 5 статии, както и участие с доклади в конференции, чиито брой е внушителен – 15 за периода след избирането му за гл. ас. през 2013 г., а общо от 2005 до тази година са 30. Всички те, макар и непубликувани, показват голямата научноизследователска работа на кандидата.

Основната публикация на гл. ас. д-р Иво Янев е монографията „Грижа за страдащата душа“ (2018). В нея авторът продължава своята изследователска линия, поставена в дисертационния си труд, като този път предмет на изследване са пастирските грижи за хора с психични заболявания и душевни разстройства. Гл. ас. Янев правилно посочва, че това е малко изследвана тема и че в последните години „представители на съвременната психология и психиатрия се опитват да се завърнат към светоотеческото предание на Църквата и да почерпят от нейната лечебна сила и опит“ (с. 9). В този смисъл авторът не отхвърля съвременните аспекти на лечение в психологията и психиатрията, а представя своето разбиране за избор на форми и методи, които да са от областта на пастирското душегрижие и които следва да са част от общата грижа на хора с психични болести и душевни разстройства. Приноси моменти на труда:

1. На основата на дълбочинно познаване на изследваните проблеми, както в техния медицински, така и в пасторологичния им аспект, авторът предлага форми и методи на пасторска грижа, които имат не само теоретични, но и предимно практически проекции.

2. Защитата на тезата, че следва да се интегрират грижите за хората с психически проблеми от страна на конвенционалната психология и психиатрия с тези от православната аскетика, тъй като само по този начин може да се постигне цялостна „грижа за страдащата душа“.

3. Извеждането на проблемите не само на болните хора, но и тези на техните близки, които също имат нужда от подкрепа и за които особено ефективни могат да бъдат пастирските грижи.

В тази изследователска насока са и две статии, с които гл. ас. д-р Янев участва в конкурса. Първата е посветена на „Депресия и униние според св. Отци на Църквата“ (2016), където авторът, на основата на паралели между съвременното разбиране на психологията и психиатрията за психичното заболяване и това на св. Отци на Църквата, предлага методи за неговото лечение, които са от областта на пастирското душегрижие. Във втората статия, озаглавена „Пастирски грижи за хората, страдащи от зависимости“ (2016), се изследват

различните видове зависимости, както и степените на пристрастяване, като се предлага модел на духовна рехабилитация, който е конструиран в три етапа.

Освен посочените изследователски полета, гл. ас. Янев работи и в областта на историята на пастирското душегрижие. Свидетелство за това са две негови статии: „Пастирското служение на св. Климент Охридски“ (2018) и „Проф. Н. Н. Глубоковски и реформата в духовното образование в Русия в края на XIX и началото на XX в.“ Двете статии, макар и с известно тематично различие и персонификация, показват възгледите и практическите дейности на двама богослови, чиито идеи, въпреки отстоянието във времето, са актуални и днес, което се доказва и от автора.

Значим принос има и изследването за капеланството в статията „Капеланството и неговата роля при категориалното душегрижие“ (2018), където авторът прави „първи опит“, както той сам пише, „за православен-богословски поглед“ към тази специфична форма на богослужение, насочена към определен кръг хора. Тук отново гл. ас. Янев извежда не само фигурата на капелана, но и посочва неговите функции при душегрижието, насочено към отделния човек или към отделна група от хора, което се явява специфична форма на пастирска грижа.

Паралелно с представените научни трудове, както вече беше посочено, гл. ас. д-р Янев участва в много конференции с доклади, голяма част от които не са публикувани, но показват трайния интерес на кандидата в областта на пастирското душегрижие и църковно-социалното дело.

Гл. ас. д-р Янев е представил и справка за намерени индексирани и цитирани публикации на автора, в която са отразени 2 цитирания – и двете на различни публикации.

В обобщение **научните приноси** на гл. ас. д-р Иво Янев за обявения конкурс са:

1. Представени са научни публикации в профила на конкурса, които показват трайния интерес на автора към направлението на пастирското богословие.

2. Във всички публикации гл. ас. д-р Янев показва познаване на изследваните проблеми от различни гледни точки – медицински, теологически, историографски и др., което доказва неговото сериозно изследователско отношение към третираните проблеми.

3. В публикациите на автора има не само теоретично обосновани модели на пастирско душегрижие, но са и посочени практически стъпки на тяхното реализиране, което може да съдейства значително на всички, посветили се на тази форма на подпомагане.

4. В публикациите на гл. ас. Янев е изразено и защитено не само авторовото разбиране за различните конвенционални и пасторски форми и методи на душегрижие, но се търси и синергията между тях, което е особено важно при изграждане на цялостен, холестичен подход в грижата за отделния човек. В този смисъл е и неговия принос като изследовател.

Бележки и препоръки:

1. Голяма част от изследователските усилия на гл. ас. Янев са материализирани в доклади от кръгли маси, конференции, научни четения и др., които за съжаление не са публикувани. В този смисъл е и моята препоръка – да се подготвят за печат и да влязат по този начин в научен обмен.

2. В бъдещата изследователска работа гл. ас. Янев може да насочи своите усилия към извеждане на методи от областта на пастирското душегрижие, които да са насочени не само към „лечение“ на душите, но и към превенция на определени социални явления.

Заклучение

Цялостната научна и преподавателска работа на кандидата, както и представените документи по профила на конкурса отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав и Правилника на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Това ми дава основание да подкрепя и препоръчам на членовете на научното жури да гласуват гл. ас. д-р Иво Янев да бъде избран на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление „Религия и теология“ (Пастирско богословие).

29. 10. 2018 г.

София

Рецензент:

(проф. дпн Албена Чавдарова)